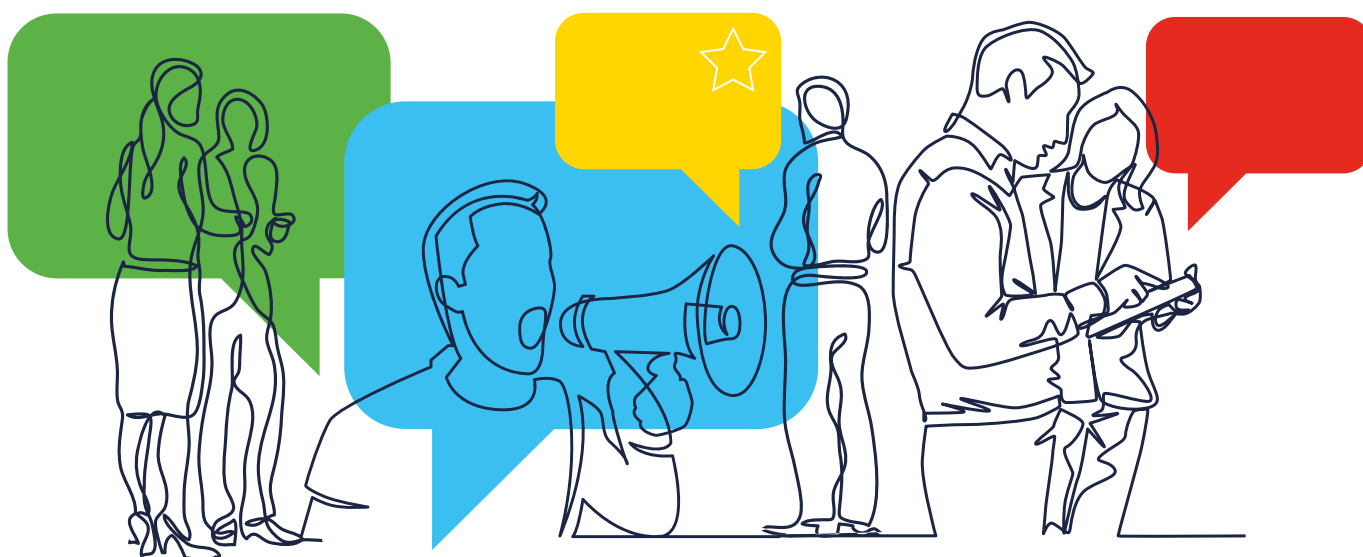

EIROPAS PILSONŪ INICIATĪVA

Kā uzrakstīt eiropas
pilsonu iniciatīvu

MĀCIETIES – PĀRRUNĀJIET – SAZINIETIES - LŪDZIET PADOMU

| SATURS

Jūsu Eiropas pilsoņu iniciatīvas reģistrācija	3
Kā uzrakstīt Eiropas pilsoņu iniciatīvu	4

1

Jūsu Eiropas pilsoņu iniciatīvas reģistrācija

Eiropas pilsoņu iniciatīva sniedz ES iedzīvotājiem unikālu iespēju tiešā veidā ietekmēt Eiropas Savienības politikas veidošanu, pieprasot, lai Eiropas Komisija (“Komisija”) ierosina tiesību aktus jomās, kas ir tās kompetencē. Ja iniciatīva savāc miljonu paziņojumu par atbalstu, Komisija var nolemt ierosināt tiesību aktu. Šādā gadījumā tiek sākota likumdošanas procedūra, kurā Eiropas Parlaments un ES Padome lielākoties pieņem kopīgu lēmumu (dažos gadījumos lēmumu pieņem tikai Padome).

Pirmais solis, kas jums jāveic kā iniciatīvas organizatoram, ir panākt, lai Komisija reģistrē jūsu ierosināto iniciatīvu. Iniciatīvu var reģistrēt tikai tad, ja priekšlikums atbilst šādiem nosacījumiem:

- ir izveidota organizatoru grupa un izraudzītas kontaktpersonas; pēc izvēles (neobligāta prasība) iniciatīvas pārvaldīšanai ir izveidota juridiska persona un ir izraudzīts organizatoru grupas pārstāvis, kas pilnvarots rīkoties šīs juridiskās personas vārdā;
- iniciatīvas priekšlikums nav acīmredzamā pretrunā Komisijas pilnvarām iesniegt Eiropas Savienības tiesību akta priekšlikumu, lai īstenotu Līgumus;
- ierosinātā iniciatīva nav acīmredzami aizskaroša, nenozīmīga vai maldinoša;
- ierosinātā iniciatīva nav acīmredzamā pretrunā ES vērtībām, kas izklāstītas Līguma par Eiropas Savienību 2. pantā, proti, cieņai pret cilvēku, brīvībai, demokrātijai, līdztiesībai, tiesiskumam un cilvēktiesību (tostarp minoritāšu tiesību) ievērošanai, kā arī plurālismam, nediskriminācijai, tolerancei, taisnīgumam, solidaritātei un dzimumu līdztiesībai (ES vērtības izklāstītas arī ES Pamattiesību hartā).

Visas iniciatīvas, kuru reģistrācija atteikta, acīmredzami neietilpst Komisijas pilnvarās. Ar lēmumiem par reģistrācijas noraidīšanu var iepazīties Komisijas tīmekļa vietnē.

Šajos norādījumos tiek sniegti ieteikumi par to, kā uzrakstīt iniciatīvas projektu, un informācija par jomām, kas ir Komisijas kompetencē. Šī informācija ir svarīga, lai pārliecinātos, ka jūsu iniciatīvu var reģistrēt.

2

Kā uzrakstīt Eiropas pilsoņu iniciatīvu

Ar šeit piedāvātajiem ieteikumiem mēs sniegsim informāciju par sadaļām, kas jums jāaizpilda, gatavojot iniciatīvu reģistrēšanai. Šī informācija būs arī publiski pieejama Eiropas pilsoņu iniciatīvas vietnē pēc tam, kad jūsu iniciatīvas reģistrācija būs apstiprināta. **Komisija nodrošinās iniciatīvas satura tulkojumu** (nosaukums un mērķi), kā arī pielikuma (ne vairāk kā 5000 rakstzīmju) tulkojumu visās ES oficiālajās valodās.

Nosaukums (ne vairāk par 100 rakstzīmēm)

Gatavojot iniciatīvu, par nosaukumu jūs, iespējams, domāsiet pašās beigās – galvenokārt tāpēc, ka tad jums būs skaidrāks priekšstats par savu priekšlikumu. Taču ir ļoti svarīgi pievērst uzmanību iniciatīvas nosaukumam, jo tas kopā ar vizuālo identitāti (piemēram, logo) būs daļa no jūsu “zīmola”.

Viena miljona parakstu savākšana nebūs viegla, īpaši tāpēc ka jums būs jāpārlicina arī iedzīvotāji, kas neko nezina par jūsu iniciatīvas tematu. Pievilcīgam nosaukumam var būt liela nozīme, īpaši tad, ja mēģināt pievērst iedzīvotāju uzmanību savai iniciatīvai pirmo reizi.

Mērķi (ne vairāk par 1100 rakstzīmēm, neskaitot atstarpes):

jums jāprecizē, kāds Savienības tiesību akts Komisijai, pēc jūsu domām, būtu jāierosina:

- tam jābūt politikas jomā, kas ir Komisijas kompetencē,
- tas var būt saistošs vai nesaistošs (piemēram, ieteikums) tiesību akts.

Ņemiet vērā – juridiski saistošos dažu jomu ES tiesību aktos nedrīkst iekļaut prasību, ka jāsaskaņo valstu likumi.

Ieteikumi

- Apsveriet domu izstrādāt nosaukuma īso un garo versiju – iespējams, jūsu iniciatīvas pamatdoma būs diezgan sarežģīta, tāpēc ar īsu nosaukumu nepietiks, lai to saprotami izskaidrotu. Taču īsā versija ir svarīga – īpaši sociālajiem medijiem un kampaņas vajadzībām.
- Pievērsiet uzmanību tam, kā nosaukums tiks tulkots citās valodās, – jums jābūt cik vien iespējams pārliecinošiem ne tikai savā valodā, bet arī citās Eiropas Savienības valodās!
- Negaidiet pēdējo brīdi, lai pieņemtu lēmumu par nosaukumu, – ja vēlaties par nosaukumu apspriesties ar partneriem, sāciet to darīt uzreiz! Lai panāktu visu partneru vienošanos, ir vajadzīgs laiks.

Jums skaidri (un īsi) jāizklāsta galvenie mērķi, kas tiks sasniegti ar ierosināto iniciatīvu. Galvenie mērķi paskaidro, kādi būs ierosinātās iniciatīvas iznākumi. Piemērs:

- EPI "Pārtraucam ekocīdu Eiropā: pilsoņu iniciatīva par Zemes tiesībām":

"1. Noteikt kriminālatbildību par ekocīdu un panākt, ka fiziskas un juridiskas personas saskaņā ar augstākstāvošo vadītāju atbildības principu tiek sauktas pie atbildības par ekocīdu. 2. Aizliegt un novērst jebkādu ekocīdu Eiropas sauszemes un jūras teritorijās, uz kurām attiecas ES regulējums un ārpussavienības tiesību akti, ko apņēmušās ievērot ES reģistrētas juridiskās personas vai ES valstspiederīgie. 3. Noteikt pārejas periodu, lai veicinātu ilgtspējīgu ekonomiku."

| Kādas jomas ir ES kompetencē?

Eiropas Savienības kompetence ir noteikta ES līgumos (Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 2.–6. pantā).

Ekskluzīva kompetence (sk. LESD 3. pantu)	Dalīta kompetence (sk. LESD 4. pantu)	Kompetence atbalstīt, koordinēt vai papildināt dalībvalstu darbības (sk. LESD 6. pantu)	Tiesības uzņemties iniciatīvu, lai nodrošinātu, ka ES dalībvalstis savstarpēji koordinē politiku (sk. LESD 5. pantu)
<ul style="list-style-type: none"> • muitas savienība • iekšējā tirgus darbībai nepieciešamo konkurences noteikumu izveidošana • monetārā politika tām dalībvalstīm, kuru valūta ir eiro • jūras bioloģisko resursu saglabāšana saskaņā ar kopējo zivsaimniecības politiku • kopējā tirdzniecības politika • starptautisku līgumu slēgšana <ul style="list-style-type: none"> - ja tas paredzēts ES legislatīvajā aktā - ja tas ir nepieciešams, lai ES varētu īstenot tās iekšējo kompetenci - ciktāl līguma slēgšana var ietekmēt kopējos noteikumus vai mainīt to darbības jomu 	<ul style="list-style-type: none"> • iekšējais tirgus • sociālā politika (tikai LESD noteiktajos aspektos) • ekonomiskā, sociālā un teritoriālā kohēzija • lauksaimniecība un zivsaimniecība, izņemot jūras bioloģisko resursu saglabāšanu • vide • patērētāju aizsardzība • transports • Eiropas komunikāciju tīkli • enerģētika • brīvības, drošības un tiesiskuma telpa • kopējie drošības apsvērumi sabiedrības veselības jautājumos (tikai tajos aspektos, kas noteikti LESD) • pētniecība, tehnoloģiju izstrāde un kosmoss • attīstības sadarbība un humānā palīdzība 	<ul style="list-style-type: none"> • iedzīvotāju veselības aizsardzība un uzlabošana • rūpniecība • kultūra • tūrisms • izglītība, arodmācības, jaunatne un sports • civilā aizsardzība • administratīvā sadarbība <p>Juridiski saistoši ES tiesību akti, kas ir pieņemti šajās jomās, nedrīkst paredzēt valsts normatīvo aktu saskaņošanu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ekonomikas politika • nodarbinātība • sociālā politika

Ieteikums

- Mērķiem jābūt skaidriem un konkrētiem!

Tie Līgumu noteikumi, kuri, jūsuprāt, attiecas uz ierosināto darbību

Jums jānorāda viens vai vairāki Līgumu noteikumi, kas pilnvaro Komisiju rīkoties attiecīgajā tās kompetences jomā.

Politikas jomas	Līguma panti (LESD*, ja vien nav norādīts kas cits)
Lauksaimniecība un zivsaimniecība	38.–44. pants
Budžets	310.–324. pants
Civilā aizsardzība	196. pants
Konkurence	101.–109. pants
Patērētāju aizsardzība	169. pants
Kultūra	167. pants
Muita	30.–33. pants
Attīstība un sadarbība	208.–213. pants
Ekonomikas un monetārā politika	119.–144. pants
Izglītība, mācības, jaunatne un sports	165.–166. pants
Nodarbinātība un sociālās lietas	145.–161. pants
Enerģētika	194. pants
Paplašināšanās	LES * 49. pants, 212. pants
Vide un klimata politika	191.–193. pants
Ārējā tirdzniecība	206.–207. pants
Krāpšanas apkarošana	325. pants
Pārtikas nekaitīgums	43. pants, 168.–169. pants
Brīva pārvietošanās un aprīte:	
Personas	45.–55. pants
Pakalpojumi	56.–62. pants
Kapitāls	63.–66. pants
Humānā palīdzība	214. pants
Uzņēmējdarbība un rūpniecība	173. pants
Informācijas sabiedrība	179.–190. pants
Iekšējais tirgus un brīva preču aprīte	26.–29. pants, 114. pants, 115. pants
Tiesiskums, brīvība un drošība	67.–89. pants
Robežkontroles, patvēruma un imigrācijas politika	77.–80. pants
Tiesu iestāžu sadarbība	81.–86. pants
Policijas sadarbība	87.–89. pants
Diskriminācijas aizliegums un ES pilsonība	18.–25. pants
Sabiedrības veselība	168. pants
Reģionālā politika (ekonomiskā, sociālā un teritoriālā kohēzija)	174.–178. pants, 162.–164. pants
Pētniecība un inovācija	179.–190. pants
Nodokļu politika	110.–113. pants
Tūrisms	195. pants
Transports	90.–100. pants

Piezīme: šajā sarakstā ir ietverts plašs ES līgumos iekļauto politikas jomu spektrs, un saraksts, iespējams, nav pilnīgs. Plašāku informāciju varat iegūt, iepazīstoties ar ES līgumu pilno tekstu.

* LESD = Līgums par Eiropas Savienības darbību, LES = Līgums par Eiropas Savienību

Te sniegtā informācija ir tikai padoms potenciālajiem pilsoņu iniciatīvu organizatoriem. Eiropas Komisijai tā nav juridiski saistoša. Tā nav izsmeltoša un nav uzskatāma par Līgumu oficiālu skaidrojumu.

Lai gan Komisijas tiešsaistes reģistrā jums jānorāda **Līgumu noteikumi**, kurus uzskatāt par svarīgiem attiecībā uz ierosināto iniciatīvu, **jūsu iniciatīva tiks reģistrēta arī tad**, ja jūs būsiet norādījuši neatbilstošus noteikumus, **ja vien iniciatīva atbilst iepriekš minētajiem nosacījumiem, jo īpaši – tā acīmredzami nepārsniedz Komisijas pilnvaras ierosināt ES tiesību akta priekšlikumu.**

Ja jūsu iniciatīva acīmredzami pārsniedz Komisijas pilnvaras, Komisija jūs informēs par savu vērtējumu un jums būs iespēja **grozīt un vēlreiz iesniegt savu iniciatīvu** atbilstīgi prasībām.

Jūsu iniciatīva var arī tikt **reģistrēta daļēji**, ja kāda tās daļa (tostarp kādi no tās galvenajiem mērķiem) acīmredzami pārsniedz Komisijas pilnvaras iesniegt Savienības tiesību akta priekšlikumu. Šādā gadījumā jūs varēsiet vākt paziņojumus par atbalstu tikai iniciatīvas reģistrētajai daļai.

| Informācija, kuru sniegt nav obligāti

Ja vēlaties sniegt sīkāku informāciju par iniciatīvas priekšmetu, mērķiem un priekšvēsturi, varat pievienot:

- pielikumu, kas ievadīts attiecīgajā laukā (maks. 5000 rakstzīmju);
- papildinformāciju, tostarp sīkākas ziņas par kontekstu (augšupjāielādē);
- tiesību akta projektu (augšupjāielādē).

Ņemiet vērā, ka Komisija nenodrošinās par iniciatīvu sniegtās **papildinformācijas tulkojumu** un **tiesību akta projekta tulkojumu** (ja iesniegts arī šāds projekts); šo tulkojumu sagādāšana ir **organizatoru grupas ziņā**.

Vairāki organizatori ir nolēmuši sniegt papildinformāciju viņu iniciatīvai pievienotā dokumentā; starp šīm iniciatīvām ir arī trīs no tām, kurām savākts vismaz miljons parakstu:

- “Kohēzijas politika reģionu vienlīdzībai un reģionālo kultūru ilgtspējai”
- “Izbeigt vivisekciju”,
- “Aizliegt glifosātu un aizsargāt no kaitīgiem pesticīdiem gan cilvēkus, gan vidi”
- “Eiropas iniciatīva plašsaziņas līdzekļu plurālismam”.

Dokumentu varat izstrādāt atbilstoši savām vēlmēm un tajā varat paskaidrot un izvērstāk pamatot iniciatīvu un tās mērķi. Pielikumam nav rakstzīmju vai attēlu ierobežojuma, taču tā maksimālais pieļaujamais apjoms ir 5 MB.

Tiesību aktu projekti tiek izstrādāti daudz retāk, taču dažās iniciatīvās tie ir tikusi iekļauti, piemēram, šādās:

- Europe CARES – pilnvērtīga iekļaujošā izglītība bērniem ar invaliditāti,
- “Viens no mums”,
- “Mamma, tētis un bērni”,
- “Izbeigt jūras piesārņošanu ar plastmasu”.

All these additional elements can help you communicate the objectives of your initiative during the initial registration phase, during the collection of statements of support and in the final examination phase by the Commission.

If your initiative manages to gather 1 million signatures, the Commission will start the examination phase, which will take into account all the content as registered, including the annex, additional information, including the draft legal act. Hence, it is important that you include all the information you want the Commission to consider already at the registration phase because you will not have the opportunity to add these optional details at a later stage!

If you need tailor-made and independent advice or assessment on whether your initiative does not fall manifestly outside the Commission's powers, go to the Seek advice section of the European Citizens' Initiative Forum and submit an enquiry. You will receive personalised advice within a maximum of eight working days.

Tips

- Check for Treaty articles which can be used as a valid legal basis for the Commission to propose an EU legal act. Examples for a few initiatives (based on Commission decisions on registration): 'We are a welcoming Europe, let us help!': Article 77(2)(b), Article 78(2), Article 79(2), Article 82(2)(c) and Article 83(1) and (2) TFEU; 'Stop extremism': Article 114, Article 153, Article 19 TFEU
- Read the Treaty articles carefully. Articles which refer to a 'legislative procedure' (ordinary or special) can be used for an initiative unless the article specifically mentions that an institution other than the Commission makes the proposal. Other articles explicitly mentioning that the Commission is responsible for making a proposal can also be used.
- Remember: listing multiple articles will not necessarily help to get registered!
- Review the successfully registered initiatives for further ideas as well as those for which registration was refused.

Te sniegtā informācija ir tikai padoms potenciālajiem pilsoņu iniciatīvu organizatoriem. Eiropas Komisijai tā nav juridiski saistoša. Tā nav izsmeļoša un nav uzskatāma par Līgumu oficiālu skaidrojumu. Komisija neatbild par sekām, kas var rasties, izmantojot šajā lapā iekļauto informāciju.